

Kontor/afdeling
FOR/VE

Dato
18-12-2020

Overblik over ændringer af regler ift. indførelse af mulighed for geografisk differentierede indfødningsstariffer og tilslutningsbidrag 2021-2023

Dette notat beskriver Energistyrelsens forslag til proces og nødvendige ændringer i love og bekendtgørelser ifm. overgangen fra udligningsordningen (ULO) til et nyt tarifsysteem fra 1. jan. 2023.

Baggrund

Med klimaaftale for energi og industri af 22. jun. 2020 blev det besluttet, at der skal indføres den nødvendige lovgivning, der muliggør indførelsen af geografisk differentierede tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer for producenter på både distributions- og transmissionsniveau. Formålet er, at producenterne fremover afholder en større del af de omkostninger, som de giver anledning til i forbindelse med, at produktion tilsluttes nettet, jf. ovenfor. Det skal styrke incitamentet til, at VE-producenterne kobler sig til nettet, hvor det giver anledning til færre omkostninger til netudbygning og -forstærkning. Samtidig skal det beskytte forbrugerne, således at omkostningerne hertil i højere grad betales af producenterne og ikke overvæltes på forbrugerne i de enkelte netområder.

Netvirksomhedernes omkostninger til nettilslutning af VE-anlæg og efterfølgende nettab, drift og vedligehold finansieres i dag over PSO-systemet via ULO, jf. *elforsyningslovens (EFL) § 8, stk. 1, nr. 4 sammenholdt med elforsyningslovens § 67 og § 30 i lov om vedvarende energi*. Med PSO-aftalen af 17. nov. 2016 blev det besluttet at afskaffe PSO-systemet, som vil være fuldt afviklet 1. jan. 2022. Der er således behov for at håndtere omkostninger fra jan. 2022 frem mod, at et nyt tarifsysteem i jan. 2023 forventes at være implementeret af branchen.

EU-regulering foreskriver, at netvirksomhedernes priser og tariffer skal fastsættes på baggrund af metoder, der godkendes af Forsyningstilsynet. De konkrete tarifmetoder udvikles af branchen og godkendes efterfølgende af Forsyningstilsynet. Der skal imidlertid gennemføres nogle nødvendige lov- og bekendtgørelsesændringer for at justere de overordnede rammer for netvirksomhedernes udvikling af tarifmetoderne. Energistyrelsen har derfor på baggrund af klimaaf-talen fra juni 2020 samt opfølgende aftale om overgangsordningen i 2022 for udligningsordningen igangsat et lovforberedende arbejde, der skal lede frem til en tilpasning af reguleringen, så de politiske beslutninger om ændrede producentbetalinger kan realiseres fra 2023.

Overgangsordning ifm. afskaffelse af ULO

For at sikre, at elkunderne ikke skal betale omkostningerne i 2022, når PSO-systemet er afskaffet med udgangen af 2021, har partierne bag klimaaf-talen fra juni

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

2020 besluttet, at der skal oprettes en overgangsordning på finansloven, der kompenserer elkunderne i 2022. Det er nærmere beskrevet i nedestående tabel, hvordan faste omkostninger kan blive dækket eller kompenseret frem mod et nyt tarifsysteem.

Fsva. de løbende omkostninger, vil netvirksomhederne i 2021 have mulighed for at udligne løbende omkostninger i medfør af ULO. I 2022 vil netvirksomhederne få mulighed for på vegne af elkunderne at anmode om kompensation for de løbende omkostninger, som i den forbindelse skal ind i indtægtsrammerne og holdes inde i indtægtsrammerne fremover. I 2023 og fremefter vil netvirksomhederne skulle opkræve dækning af de løbende omkostninger i medfør af det til enhver tid gældende tarifsysteem.

Faste omkostninger til nettilslutning af VE-anlæg

	Nettilslutning i 2021	Nettilslutning i 2022	Nettilslutning fra og med 2023
Netvirksomheder	Der kan opnås udligning af faste omkostninger til nettilslutning i medfør af ULO	Der kan opnås kompensation på vegne af elkunderne af faste omkostninger til nettilslutning	Det vil afhænge af indholdet af de konkrete nettilslutningsaftaler, hvem og hvordan der skal afholdes omkostninger*
VE-opstillere	Der skal alene afholdes omkostninger frem til tilslutningspunktet	Der skal alene afholdes omkostninger frem til tilslutningspunktet	Det vil afhænge af indholdet af de konkrete nettilslutningsaftaler, hvem og hvordan der skal afholdes omkostninger*
Indtægtsrammer	Omkostninger holdes ude af indtægtsrammer	Omkostninger skal ind i indtægtsrammer	Omkostninger skal ind i indtægtsrammer

* Hvis det ikke er aftalt i en konkret nettilslutningsaftale, at VE-opstilleren skal betale tilslutningsbidrag, og hvis ikke der sker genforhandling af aftalen, vil det være muligt for netvirksomhederne at opkræve omkostningerne i medfør af det til enhver tid gældende tarifsysteem. Da der vil være tale om afholdte, dokumenterede omkostninger, som kan give tillæg, vil de blive anset som omkostningsægte. Hjemlen etableres i forbindelse med opdatering af indtægtsrammebekendtgørelsen.

Nettilslutningsaftaler

For allerede indgåede nettilslutningsaftaler, hvor omkostningerne er afholdt inden 1. nov. 2022, kan omkostningerne blive kompenseret enten via ULO eller af overgangsordningen. Hvis omkostningerne først afholdes efter 1. nov. 2022, vil dækning af omkostningerne afhænge af indholdet af den nettilslutningsaftale, der er indgået mellem parterne. I de tilfælde hvor aftalen indeholder genforhandlingsklausuler vil det være op til parterne at indgå en aftale om omkostningerne. Hvor der ikke er aftalt andet mellem parterne, vil omkostningerne kunne opkræves efter den tarifmodel, der er gældende på tidspunktet for aktivering af omkostningerne jf. også afsnit om overgangsordning.

For aftaler der indgås frem mod 2023, og hvor der sker afholdelse af omkostninger inden 1. nov. 2022 og nettilslutning senest 31. dec. 2022, kan omkostningerne kompenseres via ULO eller af overgangsordningen. Hvis afholdelse af omkostninger først sker 1. jan. 2023 eller senere, hvor den nye tarifmodel forventes at være på plads, vil der kunne opkræves tilslutningsbidrag efter de nye regler. Der er ikke i lovgivningen noget til hinder for, at der i aftalerne kan tages forbehold for senere opkrævning af tilslutningsbidrag. Størrelsen på tilslutningsbidraget afhænger af branchens tarifmodel.

Implementeringsplan for forventede ændringer i reguleringen frem mod 2023

Det vurderes, at nedenstående implementeringsplan vil give branchen den fornødne sikkerhed for i 2021 at påbegynde arbejdet med at udvikle en ny tarifmodel, der kan træde i kraft pr. 1. jan. 2023.

Regulering	Ændring	Tidspunkt for ændring
Indtægtsramme-bekendtgørelsen	Der indføres en bestemmelse, som muliggør tillæg til indtægtsrammen som følge af omkostninger til nuværende og fremtidige VE-tilslutninger, samt løbende omkostninger som følger her af	Bekendtgørelsesudkast sendes i høring omkring maj 2021 og forventes gældende fra 1. juli 2021
Nettilslutnings-bekendtgørelsen	Bekendtgørelsen skal konsekvensrettes som følge af, at omkostningerne skal ind i netvirksomhedernes indtægtsrammer	Bekendtgørelsesudkast sendes i høring i efteråret 2021 og forventes gældende fra 1. januar 2022

Elforsyningslovens § 8	Bestemmelsen hjemler PSO-systemet og planlægges ophævet som følge af udfasning af PSOen med udgangen af 2021. Dermed afskaffes PSO-finansieringen af udligningsordningen	Lovforslag forventes fremsat oktober II 2021.
Elforsyningslovens § 67	Der skal sikres netvirksomhederne en adgang til at få dækket deres omkostninger ved nettilslutning.	Lovforslaget forventes fremsat i oktober II 2021
Elforsyningslovens § 73	Det skal præciseres, at alle brugere af de kollektive net kan pålægges en betaling for anvendelsen af nettet. Samtidigt skal der gives mulighed for geografisk differentieret producentbetaling	Lovforslaget forventes fremsat i oktober II 2021.
VE-loven	Det skal præciseres, at netvirksomhederne kan opkræve omkostningerne forbundet med nettilslutning af VE-anlæg via tilslutningsbidrag	Lovforslaget forventes fremsat i oktober II 2021.
Finansloven for 2022	Der skal oprettes en konto på finansloven i 2022, hvorfra der kan udbetales kompensation i medfør af overgangsordningen. Der skal derudover fastsættes nærmere regler om overgangsordningen i en bekendtgørelse. Det skal afklares nærmere, om	Bekendtgørelsesudkast sendes i høring i efteråret 2021 og forventes gældende fra 1. januar 2022

det er nødvendigt med
hjemmel i anden
lovgivning end
finansloven.

Ændringer i Indtægtsrammebekendtgørelsen

For at sikre, at netvirksomhederne får omkostningsdækning for omkostninger til at tilslutte VE-anlæg efter PSOens udløb, foretages der en række ændringer i indtægtsrammebekendtgørelsen. Energistyrelsen forventer at sende ændringer af indtægtsrammebekendtgørelsen i høring i maj 2021 mhp. ikrafttrædelse 1. juli 2021. Tidspunktet for ikrafttræden skyldes, at regler der kan bebyrde erhvervslivet som udgangspunkt kun kan træde i kraft hvert halve år.

Ændringerne har til formål at sikre, at dokumenterede omkostninger, der i dag dækkes af udligningsordningen, og omkostninger til VE-tilslutning fremover, efter ansøgning, vil kunne indgå som tillæg til indtægtsrammerne fra 2022 og frem.

Ændringen vil muliggøre, at netvirksomhederne kan finansiere alle omkostninger til indpasning af VE-anlæg via den til enhver tid gældende tarifmodel. Det vil samtidig sikre, at evt. kompensation som følge af overgangsordningen tilfalder forbrugerne.

Der eksisterer i dag et væsentlighedskriterie i indtægtsrammebekendtgørelsen, som indebærer, at der ikke kan gives tillæg til indtægtsrammen til mindre meromkostninger. Det forventes ikke, at væsentlighedskriteriet vil omfatte ovenstående, for at sikre, at finansieringen sker ved først overgangsordningen og siden ved et nyt tarifsystem.

Ændringer i nettilslutningsbekendtgørelsen

I forbindelse med at de løbende omkostninger, der hidtil er blevet udlignet af ULO, skal ind i netvirksomhedernes indtægtsrammer, skal nettilslutningsbekendtgørelsen konsekvensrettes. Det forventes, at en ændring af nettilslutningsbekendtgørelsen vil blive sendt i høring i efteråret 2021 og træde i kraft 1. jan. 2022. Ikrafttrædelsen tager hensyn til, at netvirksomhedernes mulighed for at få udlignet de løbende omkostninger i 2021 opretholdes.

Ændringer i elforsyningsloven og VE-loven

Det er nødvendigt at gennemføre en række ændringer i elforsyningsloven og VE-loven for at implementere den politiske aftale fra klimaaftalen fra juni 2020 samt opfølgende aftale om overgangsordning for udligningsordningen. Ændringer forventes at indgå i et lovforslag til fremsættelse okt. II 2021 med ikrafttræden 1. jan. 2022.

Afskaffelse af PSO-systemet

PSO har hjemmel i elforsyningslovens § 8, der foreskriver, at alle landets elforbrugere skal betale for en række nærmere specificerede omkostninger til blandt andet nettilslutning af VE-anlæg. Da PSO-systemet udfases med udgangen af 2021, vil finansieringen af udligningsordningen ligeledes blive udfaset med ophævelsen af § 8 i elforsyningsloven med lovforslaget. Det vurderes nødvendigt at opretholde § 8 i elforsyningsloven indtil, at PSO er fuldt udfaset ved udgangen af 2021. Dette er for at sikre, at der er finansiering til resterende udgifter finansieret via PSO.

Elforsyningslovens § 73.

Bestemmelsen i elforsyningslovens § 73 foreskriver, at priser for anvendelse af de kollektive net skal fastsættes ud fra de omkostninger, som de enkelte køberkategorier giver anledning til. Det skal præciseres, at der med køberkategorier også menes producenter af elektricitet for at tydeliggøre, at alle der benytter et kollektivt net kan opkræves en forholdsmæssig betaling for de omkostninger, som de påfører netvirksomheden ved deres brug af nettet.

§ 73 indeholder i dag et generelt forbud mod prisdifferentiering på baggrund af geografisk afgrænsning. For at kunne indfri klimaaftalen om producentbetaling skal bestemmelsen ændres, så det bliver muligt at indføre geografisk differentieret producentbetaling.

Det forventes, at indtægtsrammebekendtgørelsen ændres med ikrafttrædelse 1. juli 2021. Ophævelsen af PSO/ULO er således knyttet sammen med muligheden for indtægtsrammedækning af omkostningerne, men indtægtsrammereglerne kan ændres uafhængigt af elforsyningslovens § 8 og 73 og forventes derfor ændret før.

VE-loven

Bestemmelsen i § 30 giver bemyndigelse til, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om VE-anlægs tilslutning til elforsyningsnettet. Denne bestemmelse vil skulle ændres, så det fremgår, at de kollektive elforsyningsvirksomheder kan få dækket omkostningerne forbundet med nettilslutning af VE-anlæg via tilslutningsbidrag.

Overgangsordningen i 2022

Der skal oprettes en konto på finansloven i 2022 til overgangsordningen, og der skal fastsættes nærmere regler om overgangsordningen i en ny bekendtgørelse. Det skal afklares nærmere, om det er nødvendigt med hjemmel i anden lovgivning end finansloven. For at sikre, at Energistyrelsen kan foretage rettidig sagsbehandling og udbetaling af kompensation, vil netvirksomhederne skulle overholde følgende frister ved anmodning om kompensation på vegne af elkunderne, som også vil fremgå af bekendtgørelsen:

1. november 2022	Frist for anmodning om kompensation for <u>faste omkostninger</u> til udbygning og forstærkning af nettet ved nettilslutning af VE-anlæg
10. januar 2023	Frist for anmodning om kompensation for <u>løbende omkostninger</u> til nettab i og drift og vedligehold af kollektive opsamlingsnet i 2022

Faste omkostninger

Det påhviler i første omgang netvirksomhederne at afholde omkostninger til udbygning og forstærkning af nettet ved nettilslutning af VE-anlæg, hvilket også gør sig gældende ved den nuværende ordning. Fra 1. januar 2022 og frem til fristen 1. november 2022 vil det med overgangsordningen blive muligt for netvirksomhederne at anmode om kompensation for omkostningerne på vegne af elkunderne.

Det betyder, at netvirksomhederne i forbindelse med anmodningen om kompensation skal godtgøre, at omkostningerne uden kompensationen ville være blevet opkrævet i overensstemmelse med det gældende tarifsistem, hvor netvirksomhedernes omkostninger alene dækkes af elkundernes tariffbetaling. Det er en forudsætning i administrationen af den nuværende ULO, at omkostningerne skal være afholdt og VE-anlægget skal være nettilsluttet. Da det af tekniske årsager kan være vanskeligt at nå at nettilslutte et VE-anlæg inden fristen, vil det i medfør af overgangsordningen være muligt for netvirksomhederne at anmode om kompensation på vegne af elkunderne for afholdte omkostninger inden fristen 1. nov. 2022, så længe der eftersendes dokumentation på, at VE-anlægget er blevet nettilsluttet inden 31. december 2022. Udbetaling af kompensation forudsætter, at al relevant dokumentation er fremsendt til Energistyrelsen.

Udvikling af konkret tarifmetode

Inden for rammerne af de nye regler i elforsyningslovens § 73, jf. beskrivelsen ovenfor, er det branchen, der udarbejder en ny tarifmetode, som skal godkendes af Forsyningstilsynet. Branchen har oplyst, at dette forventes at kunne være tilendebragt i løbet af 2022 mhp., at de enkelte netvirksomheder kan anvende den nye tarifmetode fra og med 2023. Det vil dog være op til de enkelte netvirksomheder endeligt at beslutte, hvornår de vil indføre producentbetaling i deres respektive netområder.

Da der er tale om dels en præcisering af bestemmelsens allerede eksisterende indhold i relation til adgangen for distributionsvirksomhederne til at opkræve indfødningsstariffer, og dels en ændring, der skal muliggøre klimaaftalens beslutning om, at der skal indføres lovgivning, der muliggør geografisk differentierede indfødningsstariffer, så vurderes det, at der med offentliggørelsen af implementeringsplanen, ikke kan være usikkerhed om, hvordan de retlige rammer

for producenttariffer ser ud fra 1. januar 2022. Branchen bør derfor i 2021 kunne påbegynde arbejdet med at udvikle sin metode i henhold til dette.